

Sygn. akt II Ca 198/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Paweł Hochman
Sędziowie	SSA w SO Arkadiusz Lisiecki SSR del. Monika Cichocka (spr.)
Protokolant	st. sekr. sąd. Anna Owczarska

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa małoletniej J. K. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową I. D.

przeciwko P. K.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku z dnia 9 stycznia 2017 roku, sygn. akt III RC 263/16

oddala apelację.

SSO Paweł Hochman

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki SSR Monika Cichocka

Sygn. akt. II Ca 198/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9.01.2017 r. Sąd Rejonowy w Radomsku podwyższył alimenty od pozwanego P. K. na rzecz jego małoletniej córki J. K. płatne

do rąk matki I. D. zasądzone ostatnio wyrokiem Sądu Rejonowego w Radomsku

w sprawie IIIRC 247/14 z dnia 30.10.2014 r. z kwoty po 460 złotych miesięcznie do kwoty po 520 złotych miesięcznie poczynając od dnia 09.01.2017 r. płatne do dnia 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami od dnia zwłoki w terminie płatności każdej raty, oddalił powództwo w pozostałej części, wyrokowi w pkt 1 nadał rygor natychmiastowej wykonalności i nie obciążył pozwanego opłatami na rzecz Skarbu Państwa.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

Małoletnia J. K. urodzona (...) pochodzi ze związku małżeńskiego I. D. oraz P. K.. Wyrokiem Sądu Okręgowego w sprawie I C 1515/09 dnia 10.12.2009 r. strony uzyskały rozwiązanie małżeństwa przez rozwód. Ostatni raz alimenty na rzecz małoletniej powódki od pozwanego były orzeczone wyrokiem z dnia 30.10.2014 r. w sprawie III RC 247/14 w kwocie po 400 zł miesięcznie. Przedstawicielka ustawowa małoletniej powódki I. D. ma 42 lata. Posiada wykształcenie średnie, pracuje w I. w R., zarabia około 2.000 zł netto. Matka małoletniej wstąpiła w ponowny związek małżeński. Obecny mąż I. D. pracuje za granicą. Małoletnia J. K. ma 10 lat, uczęszcza do klasy IV szkoły podstawowej. Dodatkowo raz w tygodniu uczęszcza na lekcje języka angielskiego, koszt godziny lekcyjnej wynosi 40 zł. Chodzi także na basen. Koszt wyżywienia małoletniej wynosi miesięcznie 400-500 zł, kwartalnie ubranie 400 zł, co 2 miesiące wymieniane są buty małoletniej. Dodatkowo rocznie wydatki związane z uczęszczaniem do szkoły małoletniej wynoszą około 1.000 zł, w skład tej kwoty wchodzi m.in. składka na ubezpieczenie oraz koszty wycieczek. W ocenie matki małoletniej koszt utrzymania małoletniej wzrasta w przypadku jej zachorowania o kwotę 300 zł miesięcznie. Małoletnia podlega leczeniu ortodontycznemu i będzie nosić aparat, którego kosztu matka nie podała. Dodatkowo I. D. ponosi koszty utrzymania domu w wysokości około 700 zł miesięcznie wraz z światłem. Pozwany utrzymuje kontakt z małoletnią w każdy 1. i 3. weekend w miesiącu od piątku do niedzieli. Bywa z dzieckiem na basenie w K. w 1. i 3. weekend miesiąca. Pozwany P. K. ma 41 lat, wykształcenie zawodowe elektromechanik, pracuje jako listonosz z wynagrodzeniem około 2.150 zł netto. Pozwany posiada 7 ha ziemi i uzyskuje dotacje na ziemię i las w wysokości około 5.000 zł rocznie, w tym uiszcza z tego tytułu podatki od gruntów rolno-leśnych w wysokości około 1.000 zł. Pozwany nieruchomością rolną oddał w dzierżawę. Pozwany wskazał, iż uzyskuje 2.150 zł wynagrodzenia zasadniczego, z którego ma potrącanie ubezpieczenie zdrowotne około 100 zł. Koszt jego biletu miesięcznego to kwota 100 zł, na sezon zimowy koszt opału wynosi 3.500 zł. Dodatkowo pozwany ponosi koszt wody i prądu co 2 miesiące 350-400 zł. Pozwany mieszka wraz z matką, która jest chora i porusza się przy pomocy balkonika. Matka pozwanego ma emeryturę w wysokości 1.200 zł miesięcznie. Sąd Rejonowy uznał, iż przedmiotowe powództwo o podwyższenie alimentów posiada podstawę prawną w art. 138 krip. Przepis ten stanowi, że w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumie się zwłaszcza zmianę usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego albo zmianę w zakresie możliwości zarobkowych zobowiązanego do alimentacji, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zwiększenie albo zmniejszenie wysokości świadczeń alimentacyjnych. Potrzeby uprawnionego oraz możliwości zobowiązanego ulegają zmianie, tym samym może ulegać zmianie wysokość alimentów. Dlatego w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony, jak i zobowiązany mogą żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiana stosunków może prowadzić do uchylecia obowiązku alimentacyjnego bądź do podwyższenia lub obniżenia alimentów. Dla stwierdzenia, czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 krip należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności - na tle sytuacji ogólnej - mają charakter trwałe, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego. Zmiana orzeczenia dopuszczalna jest tylko w razie zmiany stosunków powstałych po jego wydaniu.

W trakcie prowadzonego postępowania dowodowego Sąd ustala kiedy po raz ostatni nastąpiła konkretyzacja obowiązku alimentacyjnego oraz jakie okoliczności faktyczne spowodowały zmianę w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego i możliwości zarobkowych zobowiązanego. Posiadanie dzieci jest związane z ich wychowaniem, a więc z dużymi kosztami i pozwany jako ojciec musi partycypować w kosztach utrzymania córki. Pozostawienie dotychczas ustalonej wysokości alimentów w wyroku rozwodowym spowodowałoby, że to na matce powódki spocząłby znaczny ciężar finansowy i obowiązek utrzymania i wychowania córki. Wskazać należy, iż rodzice nie mogą uchylać się od obowiązku alimentacyjnego wskazując, iż wykonywanie tego obowiązku stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Sąd Rejonowy podzielił pogląd wyrażony w judykaturze, według którego zasadne i zgodne z treścią art. 135 krip jest oparcie się na możliwościach zarobkowych pozwanego, a nie tylko jego aktualnych zarobkach. W przedmiotowej sprawie ostatni raz alimenty na rzecz małoletniej J. K. były ustalone wyrokiem Sądu Rejonowego w Radomsku z dnia 30.10.2014 r. w kwocie po 460 zł miesięcznie. Wówczas małoletnia J. miała 8 lat, obecnie ma 10 lat i rozpoczęła naukę w IV klasie szkoły podstawowej. Zdaniem Sądu Rejonowego, od czasu ostatniej konkretyzacji obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem małoletniej powódki jej usprawiedliwione potrzeby zmieniły się w sposób

znaczący, chociażby ze względu na znaczny upływ czasu. Od ostatniego podwyższenia alimentów upłynęło 2 lata. Obecnie J. K. jest starsza, uczęszcza do szkoły, dodatkowo na lekcje języka angielskiego. Zatem zwiększyły się koszty utrzymania małoletniej związane z jej edukacją. Małoletnia mieszka wraz z matką, zatem ciąży na niej również obowiązek ponoszenia kosztów związanych z utrzymaniem domu. Wprawdzie wynagrodzenie, jakie otrzymuje I. D., zwiększyło się od ostatniego orzekania o alimentach, jednakże wzrosły również potrzeby małoletniej. Matka małoletniej utrzymuje córkę oraz ponosi opłaty związane z domem, który również użytkuje obecny jej mąż. W ocenie Sądu Rejonowego uzasadnione jest żądanie w zakresie podwyższenia alimentów na rzecz małoletniej powódki. Sąd Rejonowy podzielił pogląd Sądu Najwyższego, wyrażony w orzeczeniu z dnia 1.06. 1965 r. , że różnica wieku dzieci spowodowana upływem czasu od daty orzeczenia określającego wysokość renty alimentacyjnej, sama przez się uzasadnia wzrost potrzeb związany z uczęszczaniem do szkoły, pobieraniem dodatkowych lekcji itp., co z kolei pociąga za sobą konieczność ponoszenia zwiększonych wydatków. Zgodnie z art. 135 § 2 krip wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego. Matka małoletniej powódki realizuje swój obowiązek alimentacyjny wobec niej zaspokajając potrzeby dziecka w zakresie dostarczania jej środków utrzymania, w tym zaspokajając jej potrzeby żywnościowe, w zakresie ubrania, ogrzewania oraz czyni osobiste starania o jej wychowanie. Analiza możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego doprowadziła Sąd Rejonowy do wniosku, że jest on w stanie uiszczać alimenty w podwyższonej wysokości. Co prawda pozwany wskazuje, że ma niski dochód -2150 zł netto, pomaga matce, która choruje, jednakże obecnie nie wspiera małoletniej córki w inny sposób niż przez alimenty. Pozwany nie ma zadłużenia z tytułu niepłacenia alimentów, regularnie uiszcza określoną kwotę alimentów. Zestawiając przedstawione wyżej usprawiedliwione potrzeby małoletniej powódki z możliwościami majątkowymi i zarobkowymi obojga rodziców Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że w aktualnym stanie faktycznym obowiązek alimentacyjny pozwanego wobec córki wyczerpuje się kwotą po 520 zł miesięcznie. Kwota ta odzwierciedla zakres zmiany okoliczności w porównaniu do sytuacji w momencie poprzedniego ustalania alimentów i leży ona w granicach możliwości zarobkowych pozwanego. Pozostała część kosztów utrzymania małoletniej powódki powinna zaspokoić jej matka, która jak dotychczas w sposób należyty wywiązuje się ze swojego obowiązku alimentacyjnego na rzecz córki. Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie jako zbyt wygórowane i nieodpowiadające przesłankom z art. 138 krip. O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc. Na podstawie art. 102 kpc Sąd nie obciążył pozwanego kosztami postępowania od uwzględnionej części powództwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany **zaskarżając go w całości**.

Wyrokowi temu zarzucił błędne ustalenia faktyczne polegające na przyjęciu, że zwiększyły się znacząco usprawiedliwione potrzeby małoletniej powódki, które jest w stanie alimentować pozwany, pominięcie przez Sąd faktu wyraźnej poprawy sytuacji materialnej matki dziecka, brak precyzyjnego ustalenia w uzasadnieniu wyroku aktualnych kosztów zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb małoletniej. Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i nieobciążanie pozwanego kosztami postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew twierdzeniom pozwanego Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, iż ostatnio obowiązek alimentacyjny pozwanego względem powódki został skonkretyzowany wyrokiem z dnia 30.10.2014 r., co oznacza, iż do dnia wytoczenia powództwa upłynął okres dwóch lat. Czas ten był okresem zajścia w życiu małoletniej powódki zmian, które pociągnęły za sobą wzrost jej usprawiedliwionych potrzeb. Małoletnia zakończyła edukację wczesnoszkolną, wzrosły koszty jej osobistego utrzymania (tj. koszty wyżywienia, zakupu odzieży, środków czystości, itp.), jak też koszty związane z nauką (dodatkowe lekcje języka angielskiego, których średni koszt miesięczny to kwota 160 złotych). Do kosztów tych należy także doliczyć część wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania. Jak to zaznaczył Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, już sama różnica wieku małoletniej spowodowana upływem czasu od daty orzeczenia określającego wysokość

renty alimentacyjnej sama przez się uzasadnia wzrost potrzeb związany z uczęszczaniem do szkoły, pobieraniem dodatkowych lekcji itp., co pociąga za sobą konieczność ponoszenia zwiększonych wydatków (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 1.06.1965 roku, I CZ 135/64, nie publ.). Podwyższenie alimentów należnych od pozwanego na rzecz powódki o kwotę 60 złotych miesięcznie ocenić należy zatem jako uzasadnione. Należy przy tym podkreślić, iż alimenty w wysokości 520 złotych miesięcznie, przy zarobkach pozwanego w kwocie 2.150 złotych netto miesięcznie, nie przekraczają możliwości zarobkowych pozwanego. Z bezspornego stanu faktycznego sprawy wynika także, że to matka małoletniej w dużo większym zakresie aniżeli jej ojciec wykonuje obowiązek alimentacyjny poprzez osobiste starania (powódka mieszka z matką, a z ojcem spotyka się jedynie dwa razy w miesiącu). Takie ustalenia prowadzą do prostego wniosku, iż ojciec winien w większym zakresie finansowo wspierać małoletnią powódkę i zaspokajać jej potrzeby, aniżeli jej matka, choćby dochody matki uległy zwiększeniu. Okoliczność, iż pozwany właściwie realizuje weekendowe kontakty z córką dwa razy w miesiącu, co należy ocenić bardzo pozytywnie, powoduje, iż podwyższenie alimentów miało charakter stosunkowo nieznaczny w stosunku do roszczeń przedstawionych w pozwie (powódka domagała się podwyższenia alimentów do kwoty po 600 złotych miesięcznie).

Mając na względzie powyższe Sąd oddalił apelację na podstawie art. 385 kpc.

SSO Paweł Hochman

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki SSR del. Monika Cichocka